

Enheten för kemi, mikrobiologi och toxikologi
Jenny Persson Blom, 010-730 95 31
arbetsmiljoverket@av.se

n.remissvar@regeringskansliet.se
n.dl@regeringskansliet.se

Remiss Friska djur behöver inte antibiotika – bättre verkan genom internationell påverkan (SOU 2022:43)

Sammanfattning

- Arbetsmiljöverket välkomnar förslaget att skapa en permanent samverkan av myndigheter enligt förslaget till en ny förordning (2022:00) om tvärssektoriell samverkansfunktion för arbete mot antibiotikaresistens.
- Förekomst och spridning av antibiotikaresistenta bakterier är ett arbetsmiljöproblem. Av den anledningen ser Arbetsmiljöverket en farhåga i att arbetsmiljöaspekten av antibiotikaresistensproblematiken förbises genom den föreslagna sammansättningen av styrgruppen.
- Arbetsmiljöverket vill betona vikten av att arbetsmiljöaspekten fortsatt beaktas i det myndighetsgemensamma arbetet mot antibiotikaresistens.

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetsmiljöverket har deltagit i den nationella samverkansfunktionen mot antibiotikaresistens sedan första regeringsuppdraget 2012. Myndigheten anser att det är viktigt att säkra kontinuiteten i samverkan och välkomnar förslaget att skapa en permanent samverkan av myndigheter enligt förslaget till en ny förordning (2022:00) om tvärssektoriell samverkansfunktion för arbete mot antibiotikaresistens (nämns nedan förslaget). Arbetsmiljöverket ställer sig positiv till utredningens ansats att effektivisera och utveckla det svenska internationella arbetet för en ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt.

Arbetsmiljöverket vill inledningsvis framhålla att förekomst och spridning av antibiotikaresistenta bakterier även är ett arbetsmiljöproblem. Infektion eller bärarskap av antibiotikaresistenta bakterier kan drabba arbetstagare inom många olika verksamheter, oavsett om man arbetar med djur, människor eller med faktorer i miljön. Att mer aktivt inkludera även myndigheter som har

ansvar på miljöområdet i arbetet mot antibiotikaresistens känns som rätt väg för att angripa problemet med antibiotikaresistens.

Arbetsmiljöverket saknar en analys av vilka konsekvenser som förslaget kan innebära för det etablerade arbetssätt och det öppna och förtroendefulla samtalsklimat som råder i den nuvarande samverkansfunktionen.

Arbetsmiljöverket önskar i den fortsatta beredningen ett förtydligande av styrgruppens roll och en bakgrund till val av de myndigheter som enligt 4 § i förslaget ska ingå i styrgruppen. Arbetsmiljöverket ser en farhåga i att arbetsmiljöaspekten av antibiotikaresistensproblematiken förbises genom den föreslagna sammansättningen av styrgruppen. Enligt 6 § i förslaget ska handlingsplanen ha den inriktning som styrgruppen beslutar och Arbetsmiljöverket ser ett behov av att säkerställa att handlingsplanen även innefattar aktiviteter som belyser arbetsmiljöperspektivet. Inte minst erfarenheterna från covid-19 pandemin har visat behovet av att beakta arbetsmiljöfrågorna i ett tidigt skede.

Arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160) och Arbetsmiljöverkets föreskrifter omfattar arbetsgivare, arbetstagare och skyddsombud på samtliga arbetsplatser i landet med syftet att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Syftet att förebygga infektion och varaktigt bärarskap av smittämnen hos arbetstagare på grund av sina arbetsuppgifter, uttrycks tydligt i 1 § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4) om smittrisker. I samma föreskrifter finns även krav på anmälan och tillstånd till Arbetsmiljöverket för de verksamheter som avsiktligt arbetar med smittämnen, däribland antibiotikaresistenta bakterier.

Det är Arbetsmiljöverkets uppfattning att samverkansfunktionens arbete har utvecklats genom åren till att tydligare uppmärksamma de risker som antibiotikaresistenta bakterier innebär för arbetsmiljön och behovet av ett förebyggande arbete för att minska dessa risker. Det är inte minst viktigt för de verksamheter som inte omfattas av annan förebyggande lagstiftning än arbetsmiljölagstiftningen.

I den nuvarande samverkansfunktionen deltar Arbetsmiljöverket i den mindre myndighetsgrupp som bland annat bereder ärenden inför möten med hela samverkansgruppen och kommunicerar med andra aktörer. Genom deltagandet i denna så kallade "beredningsgrupp" kan Arbetsmiljöverket säkerställa att arbetsmiljöaspekten tas tillvara i arbetet mot antibiotikaresistens. Följaktligen önskar Arbetsmiljöverket behålla denna roll i den nya samverkansfunktionen enligt förslaget.

Arbetsmiljöverket önskar i den fortsatta beredningen ett förtydligande av vad som avses med formuleringen "Samverkansfunktionen ska möjliggöra för andra aktörer..." i 9 § i förslaget. Det finns risk för att ordvalet "möjliggöra" kan uppfattas som en skyldighet för samverkansfunktionen att bistå andra aktörer, till exempel ekonomiskt.

I 10 § i förslaget föreslås att kansliet ska utgöra en kontaktpunkt i frågor som rör smittsamma hälsohot. Arbetsmiljöverket uppfattar att de etablerade arbetssätt och samverkan med välfungerande rapporteringssystem som finns idag redan uppfyller denna funktion. Exempel på sådana kontaktvägar och arbetssätt är arbetet som bedrivs inom ramen för det internationella hälsoreglementet (IHR) och den nationella zoonossamverkan. Arbetsmiljöverket vill uppmärksamma att de välfungerande och effektiva kontaktvägar som finns idag kan försämrats om den samordnade funktionen läggs på kansliet.

I övrigt har Arbetsmiljöverket från arbetsmiljösynpunkt inte något ytterligare att tillägga vad gäller övriga förslag i betänkandet.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Erna Zelmin. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Björne Olsson Scheiss deltagit. Föredragande har varit Jenny Persson Blom.

Erna Zelmin

Jenny Persson Blom

Kopia skickad till:
Arbetsmarknadsdepartementet